

PEDAGOGIK MAHORATINI OSHIRISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Abdulhamidova Mohlaroyim

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

(boshlang'ich ta'lim) I kurs magistranti

Ilmiy maslahatchi: Mahliyo Xaydarova

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini pedagogik va kasbiy mahoratini oshirishda axborot texnologiyalarisosida o'qitish tizimini ta'lim jarayoniga tatbiq etish natijasida yuksak natijaga erishish xorij tajribalarida ham isbotlanib bormoqda. Aynan axborotlashgan ta'lim jarayonini tashkil etishda ta'lim, o'qitish, o'qish, ta'lim qonuniyatlari, ta'lim tamoyillari, o'qitish metodlari, o'qitish shakllari, o'qitish vositalari, texnologiyalari kabi tushunchalarga tez-tez duch kelamiz.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini pedagogik va kasbiy mahoratini oshirishda axborot texnologiyalari asosida o'qitish muayyan sohada mutaxassislar tayyorlash tizimidagi barcha fanlarni kompleks tarzda o'qitishga asoslangan, biroq, kompleks doirasida o'qish jarayoni uchun qat'iy belgilangan joy va vaqt mezoni shartli o'rnatilmagan ta'lim shaklidir.

Hozirgi kunda o'qitishning zamonaviylashuvi, tahsil olish jarayonini optimallashtirish va mustaqil ta'lim olish imkoniyatini oshirish maqsadida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirishda axborot texnologiyalaridan foydalanishni tatbiq etish butun oliy ta'lim jarayonida keng ommalashib bormoqda. Bu uchun esa ta'lim sharoitida o'qitish jarayonini to'liq loyihalash, o'rganish, o'rgatishning innovatsion usullari hamda qoidalarini individuallashtirish qolaversa, intellektuallashtirish, mustaqil bilim olish imkoniyatini oshirish, beriladigan yangi modifikatsion ma'lumotlarni insonparvarlashtirish, o'quv materiallarining mustaqil qabul qilinishi, qo'llaniladigan elektron vositalar kommunikativligi, zamonaviy va axborotlilik, bilim olish va mustaqil izlanishga nisbatan yuqori motivasiya uyg'otishni ta'minlash muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Xorijiy davlatlarda bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini pedagogik mahoratini oshirishda axborot texnologiyalaridan foydalangan holda tashkil etish asosida o'qitish bo'yicha bir qator muassasalar va olimlar tomonidan izlanishlar olib

borilgan va axborot texnologiyalari asosida o'qitish haqida turlicha fikrlarni bildirishgan.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish talabalar ta'lim jarayoniga xos bo'lgan barcha komponentlarni (maqsad, mazmun, usul, tashkiliy shakllar, vositalar) internet texnologiyalaridan faol foydalangan holda masofadan turib amalga oshiriladigan o'qitish shakli hisoblanadi

O'qitishning maqsadi – o'qitish jarayonining oldindan bashoratlanadigan natijasi va uning aniqlovchi komponenti hisoblanadi, maqsadlar asosan ta'lim mazmunini belgilaydi O'qitish mazmuni – o'qitish kurslarida o'zlashtirilishi lozim bo'lgan o'quv materiallari, bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar.

Ta'lim usuliy materiallariga quyidagilar kiradi:

darslik, o'quv, usuliy qo'llanma va o'quv-usuliy majmualar;

audio va video darsliklar;

onlayn darslar (Internet sayt);

elektron kutubxona;

testlar;

multimedia elektron darsliklar.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish qonuniyatlari an'anaviy o'qitish shaklida o'rnatilgan asosiy qonuniyatlar o'qitish jarayonida ham asosiy qonuniyat bo'lib xizmat qiladi.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish tamoyillari o'qitish jarayonining maqsadlari va qonuniyatlariga muvofiq holda uning mazmuni, tashkiliy shakllari va metodlarini belgilovchi asosiy qoidalar jamlanmasi.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish metodlari o'qitish kurslarida ta'lim beruvchilar bilan ta'lim oluvchilarning ta'limiy maqsadlariga erishishga yo'naltirilgan birgalikdagi faoliyat usullari.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish vositalari o'qitish kurslarida bilim olish yoki ko'nikmalarni shakllantirish manbalari.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish shakllari ta'lim jarayonini tashkil qilishning tashqi tomoni; tizimning eng tobe komponenti; chunki ta'limni tashkil qilish shakllari yuqorida sanab o'tilgan hamma komponentlarga bog'liq ravishda hal etiladi.

Axborot texnologiyalari asosida o'qitish nazorati o'qitish kurslarida ta'lim oluvchilarning bilim, ko'nikma, malakalarini tekshirish, baholash va ularning

muayyan davrda tegishli fanlar, modullar bo'yicha ta'lim olganlik darajalarini aniqlab borish hisoblanadi.

Axborot texnologiyalari asosida ta'lim texnologiyalari ta'lim oluvchi va pedagog xodimning to'liq yoki qisman masofadan o'zaro faoliyatida, asosan, axborot va telekommunikatsiya texnologiyalarini qo'llab amalga oshiriladigan ta'lim texnologiyalari tushuniladi.

Bugungi kunda axborot texnologiyalari asosida o'qitish ta'limning qator afzalligi shundaki, unda har kim qulay vaqtda, qulay manzilda, qulay muhit va sharoitda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu sabab ham ta'lim sharoitida o'qitish bugungi kunga kelib dunyoda keng ommalashmoqda.

Qolaversa, bugungi kunga kelib O'zbekistonda ta'limni axborotlashtirish bo'yicha chiqarilayotgan qator farmon hamda qarorlar ham ta'lim jarayonida AT asosida o'qitishdan foydalanishning nechog'lik ahamiyatli ekanligini ko'rsatadi

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori, 27.07.2017 yildagi PQ-3151-son
2. O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 24.07.2020 yildagi O'RQ-630-son
3. Mahliyo Khaydarova. (2023). THE CONTENT OF TEACHING SCIENCE OF EDUCATION IN PRIMARY CLASSES. *World Bulletin of Social Sciences*, 27, 45-48.
4. Mahliyo Khaydarova. (2023). IMPROVEMENT OF METHODOLOGICAL FACILITY TO TEACHING PEDAGOGY. *World Bulletin of Social Sciences*, 27, 49-53.
5. XAYDAROVA MAHLIYO XABIBULLAYEVNA. (2022). THEORETICAL BASES OF PREPARATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR TEACHING THE SUBJECT OF EDUCATION. *Conference Zone*, 95-96.
6. XAYDAROVA MAHLIYO XABIBULLAYEVNA. (2022). THE NEED TO TEACH THE SUBJECT OF EDUCATION IN PRIMARY SCHOOL. *Conference Zone*, 97-98.
7. Mukhtarova, L. A. (2021). THE USE OF INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE FORMATION OF A CULTURE OF ENVIRONMENTAL SAFETY. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(10), 792-797.

8. Mukhtarova Lobar Abdimannabovna. (2021). POSSIBILITIES OF AN INTEGRATIVE APPROACH TO THE FORMATION OF A CULTURE OF ENVIRONMENTAL SAFETY. *European Scholar Journal*, 2(11), 43-44.
9. Xaydarova, M. (2023). BO ‘LAJAK BOSHLANG ‘ICH SINFI O‘QITUVCHILARINI TARBIYA FANINI O‘QITISH FAOLIYATIGA TAYYORLASH MAZMUNI. *Interpretation and researches*, 2(1).
10. Jahonova, X., & Xaydarova, M. (2023). TA‘LIMDA STEAM TEXNOLOGIYASI. *Interpretation and researches*, 1(1).
11. Turayev, A. (2023). TIMSS 2023 TADQIQOTIDA RAQAMLI TEST TOPSHIRIQLARINING TURLARI VA JAVOB FORMATLARI. *Interpretation and Researches*, 1(1).